

Двадцятье листопада

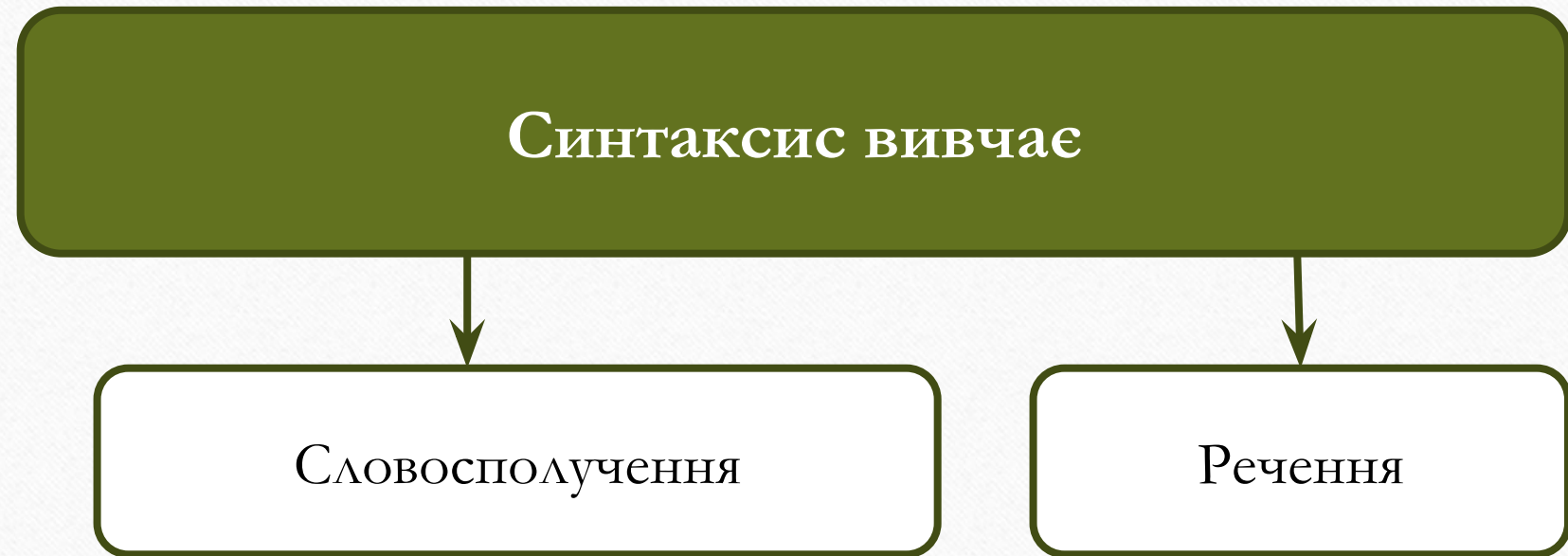
Класна робота

Поняття **синтаксичної норми**. Синтаксична **помилка**. **Складні** випадки синтаксичного узгодження

Термінологічна хвилинка

- Синтаксис
- Синтаксична норма
- Синтаксична помилка
- Синтаксичне узгодження

Синтаксис — розділ науки про мову, що вивчає будову та лексико-граматичне значення словосполучень і речень, способи зв'язків, за якими слова поєднуються у словосполучення і речення.

**Що таке
синтаксична
норма?**

**Синтаксичні норми -
це загальноприйняті правила
поєднання слів
у словосполучення
й речення**

**Що таке
синтаксична
помилка?**

**Синтаксична помилка –
порушення синтаксичної
норми**

Порядок слів у реченні

Особливості зв'язку між підметом і присудком

До синтаксичних норм належать

Правильне використання однорідних членів речення

Уживання дієприкметникових і дієприслівникових зворотів

Словосполучення

Смислове й граматичне об'єднання мінімум двох повнозначних слів на основі підрядного зв'язку, що повніше називають предмети, дії, ознаки, ніж окреме слово

який?
теплий день ⊗

який?
радісний день ⊗

який?
сонячний день ⊗

який?
незабутній день ⊗

Поняття синтаксичної норми

Словосполучення (за будовою)		
прості	складні	
складаються з двох повнозначних слів: <div style="text-align: center;"> </div>	складаються з трьох чи більше компонентів, між якими два чи більше видів синтаксичних відношень: <div style="text-align: center;"> </div>	
Словосполучення (за головним словом)		
іменникові <div style="text-align: center;"> </div>	займенникові <div style="text-align: center;"> </div>	
прикметникові <div style="text-align: center;"> </div>	дієслівні <div style="text-align: center;"> </div>	
числівникові <div style="text-align: center;"> </div>	прислівникові <div style="text-align: center;"> </div>	
Словосполучення (за синтаксичними відношеннями)		
узгодження	керування	прилягання
головне й залежне слово мають однакові форми роду, числа, відмінку (спекотне літо — с. р., одн., Н. в.)	головне слово вимагає від залежного певної відмінкової форми (малювання пейзажів)	залежне слово приєднується до головного тільки за змістом (зустріти посміхаючись)

ПОЯСНЕННЯ

Словосполучення

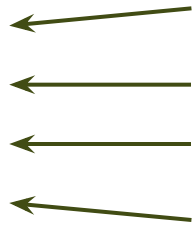
лексичні

фразеологічні

синтаксичні

За вираженням головного слова:

іменні

іменникові

прикметникові

числівникові

займенникові

дієслівні

прислівникові

За способами зв'язку:

прийменникові

безприйменникові

За відношенням між головним і залежним словами:

означальні

додаткові

обставинні

За структурою:

прості

складні

Типи синтаксичного зв'язку у словосполученнях

Узгодження (рос. согласование)

Залежне слово стоїть у тій самій формі (роду, числа й відмінка), що й головне слово (прикм+ім, займ+ім, чис.+ім, дієпр.+ім) пит.озн.

*ясний ранок
широке поле
зеленої тополі
польові квіти*

Керування (рос. управление)

Залежне слово стоїть у тому відмінку, якого вимагає головне слово (ЗС відпов. На пит. ДОДАТКА)

*зайти до класу
зустріти друга
написати листа
зустрітися на площі*

Прилягання (рос. примыкание)

Залежне слово — незмінюване (прислівник, дієприслівник, неозначена форма дієслова), приєднується до головного слова тільки за змістом

*їхати верхи
розмовляти голосно
розповідати хвилюючись
бажання перемогти*

Синтаксична помилка.

Порушення синтаксичної норми називають *синтаксичною помилкою*. У реченні *Сестра любить квіти, троянди, хризантеми й айстри* синтаксичною помилкою є вживання іменника *квіти* як одного з однорідних членів. Іменник *квіти* випадає з ряду однорідних членів, оскільки є родовою назвою, а *троянди, хризантеми й айстри* – видовими. У реченні *Сходи за хлібом* не виправданим є вживання прийменника *за*, що і є синтаксичною помилкою. Для позначення мети дії в українській мові використовують прийменник *по*: *піти по воду, поїхати по хліб*. Однією з поширених синтаксичних помилок є неправильне узгодження загальних і власних назв у словосполученнях.

Грама­тично пра­вильне про­дов­жен­ня ре­чен­ня «**Виби­раю­чи стиль одя­гу, ...**»

на­ве­де­но в ряд­ку

Алю­ди­ні при­та­ман­но пра­гнен­ня ма­ти при­ваб­ливий, а ін­ко­ли й ви­шуканий
ви­гляд.

Бдо­сить про­сто ство­рює­ться осо­бливий, ін­ди­ві­ду­альний, не схожий на
ін­ших об­раз.

Вне за­вжди ува­га за­цен­то­вана на пе­ре­ва­гах фі­гури й при­хову­ванні
не­до­ліків.

Гзо­вніш­ність під­кре­слює­ться або ж, на­впа­ки, по­гір­шує­ться не­вда­лим
по­єд­нан­ням.

Д ми хо­че­мо бу­ти в цен­трі ува­ги й від­чу­ва­ти на со­бі спов­нені за­хоп­лен­ня
по­гля­ди.

Тренувальні тести

*Укажіть правильний
варіант послідовного заповнення
пропусків.*

Спочатку подадуть _____
кружальцями салямі та шматочки
твердого _____ у формі
трикутничків.

Анарізане, сира

Бнарізану, сиру

Внарізаний, сира

Гнарізане, сиру

Днарізану, сира

*Правильно узгоджено прикметники з іменниками в
усіх словах рядка*

Акрасиве панно, багатолюдний Делі, широка
Міссурі, веселий месьє

Бмаленьке какаду, змістовне лібрето, високе
Кіліманджаро, струнка міс

Всонячна Перу, золоте кольє, сіре кашне,
дивакуватий маєстро

Гліричне інтермецо, козацький бароко, старе
піаніно, цікаве кіно

Дсмачне манго, новий фортепіано, далека
Чилі, біле жабо

Види синтаксичних помилок в словосполученнях

1. Порушення в побудові словосполучень, пов'язаних підрядним зв'язком керування: наприклад: *завдавати шкоду* (замість *шкоди*). Варто додати, що потребують форми залежного слова у родовому відмінку без прийменника дієслова: *сподіватися, вчити, вживати, завдавати, зазнавати, потребувати, навчати, чекати, наприклад: зазнавати збитків*.
2. Неправильна побудова прийменникових конструкцій, наприклад: *Марина робила дослідження по компаративістиці*. Якщо можливі кілька варіантів поєднання, то потрібно обирати безприйменникові. Наприклад: *гуляти містом та по місту, доцільніше містом*. Помилки в побудові прийменникових конструкцій можуть виникнути внаслідок незнання значення прийменника або в результаті впливу інших мов (переважно російської).
3. Неправильне сполучення іменника з числівником, наприклад: *три вчителя обговорювали мою успішність*. Числівник *один* узгоджується з іменником у граматичних категоріях роду, числа, відмінка; числівники *два, три, чотири* керують іменниками у називному відмінку множини; числівники *п'ять, шість, сім, вісім* і так далі керують іменниками в родовому відмінку множини: *шість працівників*.
4. Тавтологічні словосполучення, наприклад: *у травні місяці в Україні будуть додаткові вихідні*. Тавтологія — це повторення тих самих, спільнокореневих або близьких за значенням слів. Такі порушення — наслідок неправильного добору слів або нерозуміння їх значення. Але не всі повторення спільнокореневих слів можна вважати мовною помилкою, тому що існує безліч словосполучень, у яких тавтологія неминуча: *словник іншомовних слів, загадати загадку, розмовна мова*.

-
-
- Теплий день – просте, іменне іменникове, узгодження, безприйменниковий, означальні.

Види синтаксичних помилок в реченнях

1. Порушення в побудові речень із дієприслівниковим зворотом. Приклад: *ідучи до кінотеатру, почалась злива.*
2. Неправильний порядок слів у реченні, наприклад: *і нову вивчили Тетяна пісню Марина сьогодні.*
3. Недотримання смислового зв'язку між займенниками та тими словами, які вони замінюють, наприклад: *Сашко сів на стілець і впав: у нього (Сашка чи стільця?) зламалась ніжка.*
4. Займенникове подвоєння підмета, наприклад: *Інна, як тільки прийшла до мами, вона одразу кинулася їй допомагати.*
5. Вживання дієслів у неправильних часових і видових формах, наприклад: *Маринка заходить до квартири та привіталася.*
6. Невміння поділити складне речення на прості, наприклад: *Коли Наталка мила посуд. Ненароком розбила тарілку.*
7. Хибне узгодження підмета й присудка, наприклад: *Тарас із другом говорив про економічну ситуацію в Україні.* Присудок, зазвичай, узгоджується з підметом у роді, числі, особі, але у деяких випадках можливі варіанти: *лікар сказав і лікар сказала, сирота спав* (про чоловіка) і *сирота танцювала* (про жінку). Використання середнього роду — неправильне, якщо іменник — власна назва: *Таїті красиве; Зімбabwe велике.* У такому випадку рід присудка визначається родом загальної назви: *Перед дослідниками з'явився красивий Таїті* (острів); *Зімбabwe* (країна) — *велична й неповторна.*
8. Неправильна побудова речень з однорідними членами, наприклад: *На городі росли огірки, помідори, кабачки, баклажани, овочі.*
9. Неправильна побудова конструкцій з парними сполучниками, наприклад: *Наша бібліотека надає не лише різноманітну літературу і проводить зустрічі з письменниками.*

Що таке узгодження?

Узгодження – тип підрядного зв'язку в словосполученні,
коли форма залежного слова відповідає формі головного,
тобто узгоджується з ним у роді, числі й відмінку

Дивовижна картина

Літніми вечорами

У першому розділі

Професійної майстерності

На озері Байкалі?

На озері Байкал?

Як правильно?

У місті Чернівці?

У місті Чернівцях?

На горі Говерлі?

Біля гори Говерла?

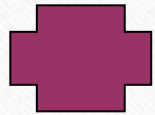

**Відмінкові форми
власної та загальної**

назви
треба узгоджувати

Фах,
посада,
звання...

відмінюване
прізвище

Композитор
Леонтович

З композитором
Леонтовичем

У композитора
Леонтовича

Поет Рильський

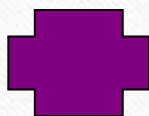
У поета Рильського

Поету Рильському

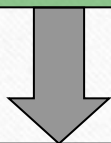
З деканом Сидорук

Для директора Токаренка

місто,
село,
річка

власна
географічна
назва

Одне слово
в назві, одиниця

Місто Львів

У місті Львові

Містом
Львовом

Село
Петриківка

За селом
Петриківкою

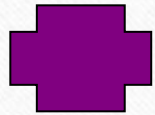
Села
Петриківки

Річка Дніпро

За річкою Дніпром

У річці Дніпрі

Вулиця

Власна назва
жіночого роду

Вулиця **Каштанова**

На вулиці **Каштановій**

Вулицею **Каштановою**

Вулиця **Маричанська**

На вулиці **Маричанській**

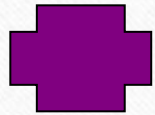
Вулицею **Маричанською**

**Відмінкові форми
власної та загальної
назви**

НЕ ТРЕБА УЗГОДЖУВАТИ

Вулиця

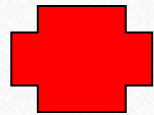
Власна назва
чоловічого роду

Вулиц**Я** **Хрещатик**

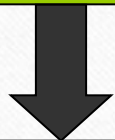
На вулиц**і** **Хрещатик**

Вулиц**ею** **Хрещатик**

місто,
село,
річка

власна
географічна
назва

Складна назва,
множина

Місто **Чернівці**

У місті **Чернівці**
Містом **Чернівці**

Село **Яцьки**

Біля села **Яцьки**
У селі **Яцьки**

Село **Зелений Гай**

За селом **Зелений Гай**
Біля села **Зелений Гай**

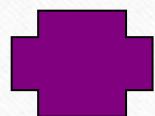
Річка **Сіверський Донець**

За річкою **Сіверський Донець**
У річці **Сіверський Донець**

Озеро,
канал,
бухта,
гора,
пустеля,
штат

планета,
сузір'я,
галактика

завод,
шахта,
газета,
твір

власна
назва

Біля гори **Говерла**
На горі **Говерла**

У пустелі **Сахара**
Пустелею **Сахара**

У творі "**Лісова пісня**"
Твір "**Лісова пісня**"

У газеті "**Факти**"
Газетою "**Факти**"

На планеті **Юпітер**
Планети **Юпітер**

**Складні випадки і варіанти
синтаксичного керування. Уживання
прйменників в і на з географічними
назвами і просторовими іменниками**

Запишіть словосполучення, розкривши дужки

**Пишаюся (місто Горішні Плавні),
засмагати біля (річка Прут),
працювати на (шахта “Антрацит”),
побувати в (аеропорт “Жуляни”),
відпочивати на (озеро Байкал),
виробляти в (штат Оклахома),
побувати в (село Нагуєвичі),
виробляти на (завод “Запоріжсталь”),
кореспондент (газета “Буковина”),
запросити (співак Вакарчук),
під’їжджати до (станція Знамянка),
долетіти до (планета Венера),
відпочивати на (берег Дунай)**

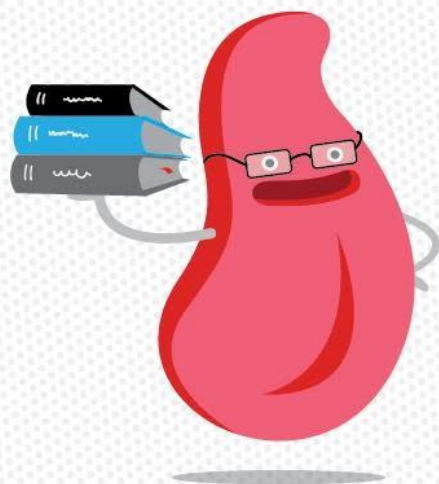
Запишіть словосполучення, розкривши дужки

Пишаюся містом **Горішні Плавні**,
засмагати біля річки **Прута**,
працювати на шахті **“Антрацит”**,
побувати в аеропорту **“Жуляни”**,
відпочивати на озері **Байкал**,
виробляти в штаті **Оклахома**,
побувати в селі **Нагуєвичі**,
виробляти на заводі **“Запоріжсталь”**,
кореспондент газети **“Буковина”**,
запросити співака **Вакарчука**,
під’їжджати до станції **Знамянка**,
долетіти до планети **Венера**,
відпочивати на березі **Дунаю**

- Мало мати добрий розум, головне - добре його застосовувати.

- Р. Декарт

РОЗУМНИЙ, КМІТЛИВИЙ, ЗДІБНИЙ

Голова варить
Голова на плечах
Є лій у голові
Макітра розуму
Мати кебѣту
Мати олію в голові
Мати розум
Не в тім'я битий

Складні випадки керування

Правильно	Помилково
Братися до роботи	(а не «за роботу»)
Знущатися з менших	(а не «над меншими»)
Іти по хліб, по воду	(а не «за хлібом»)
Послати по лікаря	(а не «за лікарем»)
Насміхатися з кого	(а не «над ким»)
Вважати за необхідне	(а не «вважати необхідним»)
Доглядати хворого	(а не «за хворим»)
Запобігати помилкам	(а не «помилкам»)
Одружитися з дівчиною	(а не «на дівчині»)

Подякую вам	(а не «вас»)
Пробачте мені	(а не «мене»)
Учитися ремесла	(а не «ремеслу»)
Називати на ім'я	(а не «по імені»)
Звернутися на адресу	(а не «по адресі»)
Відправити поштою	(а не «по пошті»)
Сталося через необережність	(а не «із-за необережності»)
Засіб від хвороби	(а не «для хвороби»)

Робота з підручником

атурою.

Норма	Синтаксичні норми визначають правила побудови словосполучень і речень.
Помилка	Синтаксична помилка – це порушення синтаксичної норми. Причиною синтаксичних помилок є незнання мовцями законів синтаксичної сполучуваності слів.

Приклади синтаксичних помилок

Різнovid помилок	Речення з помилками	Відредаговані речення
Порушення норм керування	Треба вжити термінові заходи. Дітали всупереч наших пропозицій.	Треба вжити термінових заходів. Дітали всупереч нашим пропозиціям.
Неправильний порядок слів у реченні	Успіхів у навчанні досягли завдяки наполегливості праці учні 11 класу.	Учні 11 класу досягли успіхів у навчанні завдяки наполегливості праці.

Синтаксична норма

Неформативне узгодження присудка з підметом	Решта завдань залишилася невиконаними.	Решта завдань залишилася невиконаною.
Неправильне поєднання однорідних членів речення	Я не лише цікавлюся живописом, а й архітектурою.	Я цікавлюся не лише живописом, а й архітектурою.
Збіг двох прикметників	Я надіслав лист за оголошенні зазначеною адресою.	Я надіслав лист за адресою, зазначеною в оголошенні.
Неправильне вживання відокремленого члена речення	Вийшовши з машини, несподівано пішов дощ.	Коли я вийшов з машини, несподівано пішов дощ.

Узгодження з абрєвіатурами

Норма	Приклади
У сполученні слів з абрєвіатурою дієслово чи прикметник уживаємо в тому самому роді, числі, що й основне слово в цій абрєвіатурі	НАН України проголосила (Національна академія наук); ЄС оприлюднив (Європейський Союз); МОЗ попереджало (Міністерство охорони здоров'я)

Узгодження з географічними назвами

Норми	Приклади
Назви міст, сіл, селищ, річок, які виступають у ролі прикладки до слова місто, село, селище, річка й виражені відмінюваним іменником, здебільшого узгоджуємо в усіх відмінках зі словом місто, село, селище, річка.	з міста Харкова над містом Івано-Франківськом до міста Кривого Рогу за річкою Дунаєм
АЛЕ деякі назви міст, сіл, селищ, річок, що складаються з двох чи більше слів або мають форму множини чи є маловідомими, зі словом місто, село, селище, річка здебільшого не узгоджуємо (вони зберігають форму називного відмінка).	за містом Старий Самбір у селищі Криве Озеро на річці Гнилий Тікич у місті Чертенці для грецького міста Волос у місті Вугульма
У спеціальній географічній і військовій літературі, історичних документах, щоб уникнути неточності, назви міст, сіл, селищ, річок зі словом місто, село, селище, річка також уживаємо в називному відмінку.	
Назву озера, острова, півострова, гори, планети, станції з родовим словом озеро, острівець, півострів, гора, планета, станція не узгоджуємо.	на горі Ельбрус на планеті Марс до озера Синевир

144. I. Прочитайте розгорнуті найменування. Запишіть їх абревіатурами.

ЗРАЗОК. Служба безпеки України – СБУ. Учора СБУ повідомила про результати службового розслідування.

1. Національний банк України. 2. Світова організація торгівлі. 3. Державна міграційна служба. 4. Європейське Економічне Співтовариство. 5. Товариство з обмеженою відповідальністю. 6. Засоби масової інформації. 7. Міжнародний валютний фонд. 8. Міністерство закордонних справ. 9. Національна академія наук України. 10. Всесвітня організація охорони здоров'я.

II. Складіть і запишіть речення, використавши утворені абревіатури як підмети. Обґрунтуйте кожен з випадків узгодження підмета з присудком.

Довкілля

145. I. Прочитайте текст. Знайдіть у ньому власні географічні назви. Чи є серед них маловідомі?

Озеро Синевир

ПЕРЛИНА КАРПАТ

Найкрасивіша водойма в Україні – озеро Синевир. Воно розташоване у верхів'ях Тероблі – правої притоки річки Тиси. А утворилося в результаті потужного зсуву гірської породи близько 10 тисяч років тому.

Найзручніше дістатися до озера на машині. Спочатку треба доїхати до селища Міжгір'я, яке розміщено за 180 км від міста Львова. Із Міжгір'я потрібно доїхати до села Синевирська Поляна, а від нього – кілька кілометрів на північ до самого озера.

В озері Синевир водиться велика кількість форелі декількох видів, але ловити її заборонено. Посередині водойми є крихітний острівцець. Його називають Морським оком, бо він нагадує зіницю ока.

Національний парк «Синевир» – це прекрасне місце для гірських прогулянок, рафтингу* на швидких річках Теробля й Озерянка, відпочинку на природі (Із довідника).

II. Обґрунтуйте усно відмінкову форму кожної географічної назви в реченнях тексту.

* Рафтинг – вид екстремального спорту, спортивний чи туристичний сплав гірською річкою через пороги на надувному човні, плоті.

146. I. Спійшіть, розкриваючи дужки й ставлячи власні назви у відповідному відмінку.

Вийшли з міста (Кривий Ріг), повернулися з міста (Тернопіль), пролітали над містом (Київ), зустрілися в місті (Луцьк), відпочивали за містом

(Вінниця), билися під (Жовті Води), під'їхали до міста (Житомир), рибалили на річці (Південний Буг), відпочивали на озері (Світязь), піднялися на гору (Говерла), за містом (Переяслав-Хмельницький), поверталися з міста (Рівне), милувалися містом (Ужгород), лікувалися в місті (Трускавець), проживали за містом (Харків), прибули до міста (Бровари), зупинилися на станції (Жмеринка), зупинилися в місті (Жмеринка), спустилися з (Еверест).

II. Складіть і запишіть речення з трьома словосполученнями (на вибір). Підкресліть граматичні основи.

коло думок

147. Поміркуйте, чому в першому реченні іменник *Полтава* має форму родового відмінка, а в другому – називного.

- ✓ Мандрівники під'їхали до міста Полтави.
- ✓ Мандрівники під'їхали до станції Полтава.

148. Спійшіть, доповнюючи речення назвами міст, сіл, селищ, річок, які є у вашій області.

1. Фільм знімали недалеко від села ... 2. Велопробіг відбувся в місті ... 3. У селищі ... побудували дитячий садок. 4. Вирости в місті ... 5. У місті ... відбувся фестиваль повітряних зміїв. 6. Міст збудували через річку ... 7. Туристи зупинилися біля озера ...

149. Заповніть усно вільні місця в реченнях поданими словами. Ви можете використати кожне слово лише один раз.

Черкаси, Вінниця

1. Співак родом із міста _____.
2. Потяг прямує до станції _____.

150. Виконайте завдання одного з варіантів.

A Уявіть, що через декілька місяців в Україні відбудеться міжнародний спортивний турнір. Напишіть запрошення друзові-іноземцеві на цю спортивну подію (8–10 речень). Використайте щонайменше три географічні назви.

B Уявіть, що у вашому місті (селі, селищі) відбулася цікава спортивна подія. Напишіть лист друзові (подрузі) з іншої країни про це (8–10 речень). Використайте щонайменше три географічні назви.

151. Знайдіть у газетних, журнальних публікаціях, у текстах вуличних оголошень чи в текстах на інформаційних сайтах приклади порушення синтаксичних норм. Запропонуйте однокласникам відредагувати ці приклади.

152. I. Прочитайте речення. У яких випадках неправильно узгоджено географічну назву зі словом *місто*?

1. Скориставшись залізничним транспортом, можна за 5 годин доїхати від міста Полтава до міста Кропивницький. 2. Потрібно подолати більше

за містом Києвом біля міста Одеси до міста Львова у місті Каневі від міста Вінниці

Готуємося до ЗНО

1 В обох випадках прийменник пишеться окремо в рядку

- а) (на)зустріч долі, (на)вздогін приятелям; б) (у)продовж години, (за)для дітей;
в) (з)метою поліпшення, (під)кінець обговорення г) (під)час канікул, рішення (що)до реконструкції

2. Потребує редагування словосполучення

- а) гідно новому закону; б) відповідно до цього положення; в) чекати сестру; г) чотири учителі;
д) у місті Харкові.

3. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування словосполучення

- а) знуцатися над слабкішим; б) хворіти грипом; в) у повній мірі; г) нового будинка; д) додержувати чистоти.

4. Помилково вжито прийменник у варіанті

- а) іти за морозивом; б) писати за зразком; в) твір за картиною; г) економіст за фахом; д) за взаємною згодою.

5. Граматично правильно побудовано словосполучення

- а) змагання по настільному тенісу; б) при сприянні міністерства; в) звернутися по допомогу; г) пропустити із-за хвороби;
д) розмовляє на англійській мові

6. Граматично правильно побудовано словосполучення

- а) на протязі кварталу; и б) конспект по зоології; в) згідно до постанови; г) перекладати чеською; д) отримати по адресу

Рефлексія

- *Уявіть, що вам потрібно написати смс (коротке текстове повідомлення) другу і розповісти, що нового ви дізналися на уроці. Що саме це буде? Запишіть у зошит свій варіант*

**Запам'ят айт е будову т аких
словосполучень:**

**пробачт е мені (а не мене);
мені болит ь (а не мене);
дот римат и слова (а не слово);
оволодіт и знаннями (а не знання);
опануват и науку (а не наукою);
учит ися ремесла (а не ремеслу);
зазнат и невдачі (а не невдачу);
називат и на ім'я (а не по імені);
сміят ися з себе (а не над собою);**

Самостійна робота

1. Словосполученнями є всі сполуки слів у рядку:

- А. українська мова, прийшла вчасно, прочитати книгу;
- Б. між заняттями, наголошений склад, тихо проспівати;
- В. починається урок, довгий хвіст, улітку відпочивати;
- Г. батько і мати, переказувати текст, на поверхні.

2. Іменником виражено головне слово в усіх словосполученнях у рядку:

- А. моє місто, лебедина пісня, відпочивати влітку;
- Б. автор роману, сміється дзвінко, запашні квіти;
- В. зустріти друга, під високою березою, обмінятися думками;
- Г. скляний посуд, рання весна, гарний настрій.

3. Не є словосполученнями всі сполуки слів у рядку:

- А. Ганна втомилася, наближається весна, глибокі яри;
- Б. день і ніч, на плацу, дівчина відчувала;
- В. швидка річка, уважно прочитати, узяв участь;
- Г. приємно вразити, на узліссі, допомогти матері

4. Лише прислівникові словосполучення наведено в рядку:

- А. щирий серцем, двічі на тиждень, ніжна зима;
- Б. йти на зустріч, густе волосся, принесла дітям;
- В. значно важливіше, трохи менше, дуже гарно;
- Г. пшеничний колос, мого народу, ведмежа послуга.

5. Лише дієслівні словосполучення вміщено в рядку:

- А. майбутній час, день сміху, завершити вчасно;
- Б. вирощувати квіти, писати вірші, грати на фортепіано;
- В. ходити пішки, сьомий кілометр, перша зустріч;
- Г. здатний на подвиг, запалити вогник, довге волосся.

6. Лише числівникові словосполучення наведено в рядку:

- А. частина мови, океан мудрості, бігти крос;
- Б. заслужена двійка, повторити двічі, виходити по одному;
- В. сім сантиметрів, двоє кошенят, троє з присутніх;
- Г. в промінні місяця, колосок пшениці, п'ять поверхів;

ВЗАЄМОПЕРЕВІРКА

1. А
2. Г
3. Б

4. В
5. Б
6. В

Домашнє завдання

- **Опрацювати параграфи 14**
- **Виконати вправи 146,152 с.66-67**